

הוראות לשימוש נכון בכלי בינה מלאכותית יוצרת (במ"י – Generative Artificial Intelligence)

מבוא

השילוב המהיר של כלי בינה מלאכותית יוצרת (Generative AI) בהשכלה הגבוהה משנה את טיבה של העבודה הסטודנטואלית ומשפיע על סוגיות של יושרה אקדמית והתנהלות תקינה. עם סיום שנת הלימודים, ישנו צורך דחוף לחדד את הנהלים החלים על השימוש בכלי במ"י בכתיבה והגשה של עבודות, בחינות בית ושאר מטלות אקדמיות. אוניברסיטת בר-אילן רואה חשיבות בהכשרת סטודנטים/ות בכלי בינה מלאכותית יוצרת ובבניית 'אוריינות בינה מלאכותית' בקרב בוגרותיה ובוגריה, תוך הכרת הערך הגלום בכישורים הללו לשוק העבודה העכשווי והעתידי. לפיכך, אין בכונתה של האוניברסיטה לאסור את השימוש בכלים אלו, אלא להתוות את מאפייניו של השימוש הנאות בהם. האוניברסיטה מותירה בידי המרצה את שיקול הדעת המלא לגבי התרת השימוש בכלי במ"י והגבלתו לפי ראות עיניו/ה. במידה והמרצה לא הורה/תה מפורשות לסטודנט/ית שהשימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת אסור בקורס האמור, תהא ברירת המחדל שהשימוש מותר, אך תוך חובת גילוי נאות של הסטודנט/ית ביחס לאופן השימוש. החובה לביור מדיניות השימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת מוטלת בשלמותה על הסטודנט/ית. בכל מקרה בו המדיניות אינה ברורה, יש לשאול את המרצה מהי העדפתו/ה.

הנחיות

א. חובת הצהרה

על סטודנטים/ות תחול החובה להצהיר על שימוש או אי-שימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת במשימותיהם/ן. ההצהרה תפרט אם נעשה שימוש בכלי במ"י ומה היתה תרומתם הספציפית לתוצר הסופי. למדריך זה מצורף בסופו (נספח 1) טופס שניתן להדפיס ובו פירוט של אופני השימוש בכלי במ"י. את הטופס יש לצרף באופן דיגיטלי או בעותק קשיח למטלה האקדמית המוגשת.

לצד האמור לעיל, עולה הצורך לחדד את ההנחיות אודות עבירות משמעתיות הכוללות שימוש לרעה בטכנולוגיות אלה. באופן עקרוני, שימוש בבינה מלאכותית יוצרת דומה לסיוע הניתן לסטודנט/ית על ידי אדם אחר. ככל שהדבר מותר על פי תקנוני יושרה אקדמית, יש לייחס את השימוש באופן הראוי, על ידי מתן איזכור, מראה מקום או ציטוט. אם תקנון האוניברסיטה אינו מתיר סיוע מסוג זה כאשר הוא ניתן לסטודנט/ית על ידי אדם אחר, ייחול האיסור גם במקרה של כלי בינה מלאכותית יוצרת, כמפורט בתקנון משמעת, סעיף פלגיאט:

<https://acad-sec.biu.ac.il/sites/acad-sec/files/shared/Mishmaat/Plagiat.2021.pdf>

הכרעה משמעתית בעבירות הקשורות לשימוש שאינו מותר בכלי בינה מלאכותית יוצרת תהיה בהתאם למפורט בתקנון המשמעת האוניברסיטאי, כאילו מדובר היה בעברת יושרה אקדמית אחרת:

<https://acad-sec.biu.ac.il/sites/acad-sec/files/shared/Takanonim/Takanonim%20Senat/TakMishmaatStudentimH.2.1.2024.pdf>

ב. שימוש אתי

אחריות: על התוכן שנוצר על ידי הבינה המלאכותית לעבור עריכה וביקורת עצמאית על ידי הסטודנט/ית, על מנת לוודא את נכונותו והתאמתו לדרישות האקדמיות. 'הסטודנט/ית המגישה/ה את העבודה נושא/ת באחריות על כל הנאמר בה, גם על שגיאות שמקורן בבינה המלאכותית, והן יזקפו לחובתו/ה.

משפיעים על המחר. היום.

שמירה על פרטיות: יש להקפיד שלא לשתף מידע אישי או רגיש עם כלי הבינה המלאכותית, ולהשתמש בהם באופן המכבד את הפרטיות של כל המעורבים. מצ"ב מדיניות הגנה על פרטיות של האוניברסיטה:
<https://ict.biu.ac.il/Privacyprotection>

הגנה על מידע: יש להקפיד שכל שימוש בכלי בינה מלאכותית יישמע להנחיות הגנת המידע של האוניברסיטה, כמפורט במדיניות הגנת המידע:
<https://ict.biu.ac.il/Datasec>
<https://ict.biu.ac.il/Documentsec>

הימנעות מהטיה: כלי הבינה המלאכותית עשויים להכיל הטיות וטעויות שונות (ובפרט hallucinations, מיס-אינפורמציה ודיס-אינפורמציה). חשוב לבחון את התוכן שנוצר ולהבטיח שהוא מאוזן, מבוסס על מידע מהימן וחף ממידע שקרי במתכוון. בכל מקרה בו נוצר במסגרת השימוש בבינה מלאכותית יוצרת טקסט הכולל תוכן עובדתי, יש לוודא את נכונותו באמצעות כלים אחרים.

נספח מס' 1 – הצהרה על שימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת (במ"י – Generative Artificial Intelligence) להלן טופס ובו הצעה להצהרה על שימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת שיצורף למטלות אקדמיות עם הגשתן.

פקולטה: _____, מחלקה: _____
שנת לימודים: _____ סמסטר: _____
שם המרצה: _____, שם ומספר הקורס: _____

הצהרה על שימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת

אני, _____, החתום/מה מטה, מס' ת.ז.: _____ מצהיר/ה כי בעבודה זו נעשה שימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת מסוג: _____ למטרות הבאות:

1. **גיבוש רעיונות וסיעור מוחין**
 סיוע בגיבוש רעיונות ותכנון מבנה העבודה.
2. **סיוע במחקר**
 עזרה באיסוף וסיכום חומרי מחקר רלוונטיים.
3. **טיזת תוכן והרחבה**
 יצירת טיזות ראשוניות.
 הרחבת תוכן קיים עם פרטים והסברים נוספים.
4. **שיפור שפה וסגנון**
 שיפור בהירות, קוהרנטיות ואיכות סגנונית של הכתיבה.
5. **ציטוט ופורמט**
 יצירת ציטוטים אוטומטיים ועיצוב רשימות ביבליוגרפיות.
6. **ניתוח נתונים והצגת גרפיקה**
 עזרה בניתוח נתונים ויצירת גרפים ותרשימים.
7. **תרגום ותמיכה בשפה**
 מתן סיוע בתרגום ותמיכה בשפה בעת הצורך.
8. **ייצור קוד תוכנה**
 כתיבת קוד בשפת מחשב או עריכה שלו.
9. **שימושים מתמטיים**
 הוכחת טענות מתמטיות
10. **אי-שימוש**
 לא נעשה כל שימוש בכלי בינה מלאכותית יוצרת בהכנת עבודה זו.

ידוע לי שככל שהיה השימוש בבמ"י, הוא נעשה באישור/ה של המרצה ולאחר בירור המדיניות הנוגעת לקורס.

חתימה: _____ תאריך: _____